

Biblická hodina – Niektoré príbehy zo SZ Obete v SZ 2. časť

Hovorili sme

o spaľovanej obeti, pri ktorej si človek mal uvedomiť hĺbku svojho hriechu a veľkosť Božej obete

o prídavnej obeti, pri ktorej človek vyjadroval vďačnosť za Božiu starostlivosť a uvedomoval si, že je vo všetkom závislý na Pánu Bohu

o obeti pokoja, ktorá bola radostnou príležitosťou, pretože si obetujúci uvedomovali Božiu prítomnosť a to, že Pán Boh pozná človeka a ten pred Ním nič nemusí skrývať.

4. obeť za hriech – myslí sa na hriech spáchaný neúmyselne. A hoci je taký, potrebuje byť odpustený Hospodinom. **Minulosť nie je mŕtva, všetko, čo sme urobili má vplyv a prináša svoje následky, ktoré často spoznáme až po čase, preto musí byť všetko odpustené a zmierené.** Každý jeden z nás, hoci Pánovi veríme, sme vystavení pokušeniu konať zlo a hriech, je nám umožnené, napriek tomu, že poznáme Písmo, slobodne sa rozhodnúť a preto sa **každému môže stať, že urobí hriech a preto každý potrebuje odpustenie.**

V prvom rade je tu spomenutý **neúmyselný hriech kňaza**, ktorý mal však vplyv na celé spoločenstvo ľudu, preto je potrebné obetovať celého býka. Samozrejme, že hriech, ktorý vykoná kňaz nie je väčší ako hriech, ktorý vykoná ľud, len tým, že **kňaz je autoritou, preto má jeho hriech väčší vplyv**. Krv je rozkropaná do priestoru, čím sa tento priestor otvára pôsobeniu a vplyvu Hospodina. **Krvou sa tiež potierajú rohy oltára**, ktoré symbolizujú Božiu moc a majú význam útočistný charakter. **Potretím rohov je hriešnik uistený, že je prijatý na milosť a že je mu vrátený život, pretože hriech nás zbavuje života, ale odpustenie nám ho vracia.** Niektoré časti, ktoré sa nespália na oltári, sa vynesú von za tábor spolu s popolom zo zvierat, čo je symbolom toho, že hriech je vnesený mimo spoločenstva Božieho ľudu a je spálený Božím hnevom a tým pádom aj odstránený.

Zároveň je tu spomenutý aj **hriech spoločenstva, jednotlivých členov** – tak ako hriech aj odpustenie jednotlivcovi má vplyv na všetkých (hriechom je aj vyhováranie sa, ospravedľňovanie hriechov alebo keď si človek neuvedomuje, že urobil hriech). Boží ľud, spoločenstvo, **cirkev si má uvedomiť, že žije len vďaka Božej milosti a vďaka Jeho odpusteniu.** Zmyslom tejto obete je teda prijať zmierenie a odpustenie, ktoré sprostredkuje kňaz (neudeľuje, ale iba sprostredkuje).

Veľmi stručne sa tu spomína **hriech panovníka**, staršieho, kniežaťa, vodcu z tej politickej stránky. Obeť má priniesť, ak si uvedomí previnenia alebo ak ho na to niektorí ľudia upozornia. Hoci aj jeho hriech má vplyv na spoločenstvo, nie je taký veľký, ako napr. pri kňazovi, ale predsa **len tak ako hriech, aj pokánie a odpustenie majú byť akoby „verejné“, aby to všetko mohlo mať vplyv na celé spoločenstvo.**

Táto obeť sa prinášala ako spojenie zápalnej či obete pokoja. Hriech totiž rozbíja spoločenstvo a vzťah medzi Bohom a človekom, poškrvňuje prostredie a okolie človeka, popudzuje Boha k hnevu a svojimi následkami ničí všetko okolo seba, pričom tie následky môžu byť veľmi zložité – nemusia sa vždy dostaviť rovnako, v rovnakej miere. Preto skôr, ako človek prinesie obeť pokoja alebo prídavkovú obeť, musí priniesť obeť za hriech, aby sa nanovo stal súčasťou spoločenstva ľudu aj s Hospodinom.

Táto obeť zo SZ sa odzrkadľuje v obeti Pána Ježiša Krista, ako to vidí aj pisateľ listu Židom 9:12-24. No kým v SZ táto obeť bola prinášaná vždy od prípadu k prípadu a musela byť opakovaná, Ježišova obeť bola prinesená za všetkých naraz, za celý svet a platí už navždy. **Krv zvierat nemala takú moc, aby zahladila hriechy ľudí týmto definitívnym spôsobom, ale krv Pána Ježiša Krista áno a preto v Jeho obeti vrcholí a končí starozmluvný obetný systém.**

5. obeť za previnenie – je to obeť, ktorá platila na hriech proti príkazu vydať včas svedectvo. Táto povinnosť sa vyžadovala napr. **pri vyhlasovaní kliatby nad odporcom a nepriateľom.** Podobne ako zlorečenie bývalo spojené so zneužitím Božieho mena alebo so spôsobmi, aké používali pohania (mágia). Takéto kliatby sa vyslovovali tajne alebo v ústraní a povinnosťou veriaceho bolo dištancovať sa od podobného jednanía – nesmel o nej vedieť, ani ju počuť ani ju vysloviť. **Zneužitie Božieho mena alebo mágia mohli narušiť spoločenstvo Izraela a týmto spôsobom sa chránila čistota a pravosť viery v Hospodina.**

Táto obeť sa prinášala vtedy, **keď sa niekto dotkol zdochliny alebo nejakých iných nečistých vecí** (3 Moj 5). Dotknúť sa nečistých vecí znamenalo nielen telesné poškrvnenie, ale zároveň takýmto dotykom človek prezentoval svoj kontakt so svetom démonov, zloduchov, ktorí podľa vtedajších predstáv prebývali práve v nečistotách a zdochlinách. Týmito predpismi sa teda **bránilo, aby človek nebol popudený k mágii, modloslužbe či vedomým alebo nevedomým obradom, ktoré by mohli súvisieť so službou zlu a démonom.**

Táto obeť sa prinášala aj vtedy, keď niekto **nerozvážne vyslovoval prísahu**, že urobí dobro alebo zlo. *Často Izraelci používali Božie meno, aby potvrdili prísahu, čo sa samozrejme dalo potom zneužiť* a prísahou, ktorá nebola potvrdená skutkom alebo priniesla niečo zlé, bolo zasiahnuté negatívne celé spoločenstvo ľudu.

Jedinou cestou ako by mohlo byť vymazané previnenie, je obeť. Predtým však, ako človek priniesol túto obeť, musel vyznať svoj hriech, priznať sa k nemu. Zmyslom tejto obete bolo zbaviť sa hriechu, očistiť sa a dosiahnuť odpustenie. Okrem týchto pojmov sú tu spomenuté slová ako pokuta, obeť za vinu, vina – čo je zaujímavé je, že vina a obeť za vinu sa v hebrejčine povie rovnako. Takže každá vina je prikrytá odpustením.

Ďalším prípadom, kedy človek má priniesť obeť je, ak sa **dopustil sprenevery a neúmyselne sa prehešil proti svätým veciam**. Tu sa jednalo o hriech, ktorý súvisel s tým, že *sa dar pre Hospodina priniesol nie podľa pravidiel, či ustanovení Zákona*. Ide teda o neúmyselný hriech. *Za spreneveru zas bolo považované znesvätenie, rušivý zásah do oblastí, ktoré patria iba Bohu*. Čo je sväté a Božie, je nedotknuteľné. Ten, kto si hriech uvedomil, musel priniesť – okrem obetného barana alebo sumy v jeho hodnote – aj plnú náhradu svätých vecí + päťtinu ich hodnoty na znak toho, že ľutuje svoj čin.

Ďalším prípadom, kedy má človek priniesť túto obeť je, ak sa preheší **spreneverou voči človeku**. Ide tu o vedomý a úmyselný hriech proti priateľovi, členovi národa. Spoločenstvo uprostred ľudu, ktorý pozostával z toľkých členov, bolo často krehké a udržať medzi nimi dobré vzťahy, bolo niekedy nad sily vodcov. Preto *Pán Boh myslel na obeť, ktoré nemajú urovnať len postavu človeka voči Bohu, ale aj medzi ľuďmi navzájom*.

Ďalším prípadom je, ak **človek zatají alebo zaprie, že mu boli dané veci do správy, že mu bolo niečo zverené alebo že niečo našiel**. Ide tu o ochranu ľudí, ktorí sa ocitli v ťažkostiach, napr. sa tu myslí na chudobných, ktorí stratili časť svojho majetku, alebo o všetko prišli tak, že to dali ako zálohu a veriteľ im to zhabal. Mali právo, aby im bolo všetko vrátené, ak si dlh zaplatili alebo odpracovali. Ale *ako to už chodí, bohatý to často nechcel akceptovať a po čase už tú zástavu považoval za svoju. Taký hriech mohla odstrániť iba obeť a peňažná náhrada*.

Aký je rozdiel medzi obeťou za hriech a za previnenie? Dnes ten rozdiel už nepoznáme, ale sú tri možnosti, ktoré sa voľakedy akceptovali, že obeť za hriech bola prinášaná za hriechy konané úmyselne a za vinu za

neúmymelné viny. Alebo obeť za hriech sa prinášala vtedy, keď sa hriech spáchal pred svedkami a obeť za vinu, keď nebolo svedkov. Alebo je ešte jedna možnosť, že obeť za hriech mala širší účinok, kým obeť za vinu bola skôr formou zadost'učinenia, s čím bolo spojené aj finančné vyrovnanie.

Pár poznámok na záver:

- *keňazi museli udržiavať stály obeň na oltári, ako symbol Božieho svetla, ktoré preráža každú tmu*
- *keňaz sa pohyboval v tesnej blízkosti Hospodina, prísneho a spravodlivého Sudcu, ale aj dobrého Otca, ktorý cez obeť prijíma na milosť hriešneho človeka*
- *všetky predpisy pri obetiach boli dodržiavané aj na znak toho, že Bob je Bobom poriadku a obeť sa prináša zvrchovanému Pánovi*
- *časti obetí, ktoré zo Zákona patrili keňazom, im pripomínali, že Bobu patrí všetko, aj to, čo človek potrebuje k životu a zároveň, že Bob má všetko potrebné a dáva to človeku, aby mu zachoval a udržiaval život*
- *zvláštna obeť na pamiatku Aronovho pomazania sa prinášala celá na znak toho, že keňazi patria výhradne Bobu, že sú Mu poddani a majú Mu slúžiť celým životom a zároveň si touto obeťou vyprosovali Božiu milosť pre svoju službu – služba keňaza bola znovu a znovu zverovaná ako výsada Aronovým potomkom*
- *všetky nádoby aj zariadenia v chráme museli keňazi pravidelne a dôkladne čistiť*
- *nielen obeť, ale aj všetko, čo sa jej dotýka, patrí Bobu a nehodilo sa na iné použitie – to symbolicky naznačovalo, že aj ten, kto obetoval, má už navždy celý patriť Bobu*
- *obeť spoločenstva bývala spojená aj s vďakou za Božie dobrodenia, ale aj s dávaným sľubom či záväzkom*
- *menšie obeť (pokrmové) zvykli byť pozdvihované nad oltárom a tak posväcované a dávané Bobu*
- *to, čo sa z obeť mohlo zjesť, sa muselo zjesť v ten deň, niektoré aj na druhý, ale určite nie v tretí deň – brožilo vylúčenie spomedzi ľudu*
- *keňazi mali ľud viesť k tomu, aby chápal zmysel obetí a vzdával Bobu náležitú česť a to nie kvôli Bobu, ale pre dobro ľudu, aby si uvedomoval svoju dôstojnosť, ktorú dostáva od Hospodina – keňaz tu nevystupoval ako vládár, ale ako služobník a strážca.*

Treba konštatovať, že **hriech nie je nikdy premlčaný alebo ospravedlnený nevedomosťou. Ak vyjde vina najavo, musí ju hriešnik obeťou odčiniť.** Predstavte si, koľko obetí by sme museli priniesť, keby sa Ježiš nebol obetoval za nás?